

«Раҳмат сизга, азиз шифокор! Сизнинг энгил кўлингиз туфайли оилавий бахтим қайта тикланди. Холбуки, инсон ҳаётида энг катта саодат оила барқарорлиги экан...»
«Сиздан миннатдорман. Маҳоратингиз туфайли ҳаётда ўз тенгминни топдим...»

Юқорида келтирилган мактублар 1-Тошкент давлат тиббиёт институтининг офтальмология кафедраси шифокорлари номига битилган. Чунки бугунги кунда бу ерда миопия, яъни узоқни ёмон кўриш хасталигини даволашнинг жаҳонда тан олинган усуллари қўлланилмоқда. Шу кафедра аспиранти, мазкур самарали усулларни беvosита амалга ошираётган

Президент стипендияси
совриндорлари

КЎЗПАРДАГИ НУР

ган Шаҳло Маҳмадова билан суҳбатда бўлди.
— Узоқни ёмон кўриш дарди аслида аҳоли ўртасида тез-тез учраб турадиган хасталиклардан, — деди шифокор. — Уни пайдо қилувчи омиллар кўп, хусусан дарднинг суяк суриши, танада кечадиган модда алмашинуvinинг бузилиши оқибатида кўз шохпардаси кенгайиши ва ҳоказо. Бу хасталикни даволашда биз микрожарроҳлик усулини қўллаяпмиз. Бунда кўзнинг узоқни ёмон кўриш даражаси ўрганилади ва кўз соққасининг ташқарига қараган қисми, яъни шохпарда устидан махсус олмосли пичоқларда марказдан ён-атрофга томон чиқиқлар тортлади. Операция жуда аниқлик ва ўта эҳтиёткорлик билан ҳаракат қилишни талаб этади, олмосли пичоқлар билан ишланганда ҳатто миллиметрнинг ўндан бир улусига ҳам адашмаслик керак. Шунинг учун биз операция жараёнида махсус кўриш асбобларидан фойдаланамиз. Менинг илмий ишим «Олдинги радиал, метъерланган кератотомия операциялари натижаларини яхшилаш усулларини ишлаб чиқиш» деб аталади. Бу билан мен операция қилинган кўзнинг битиб кетишини тезлаштирувчи янги усулга ўз ҳиссамни қўшдим. Шаҳло Маҳмадова дастлаб малака ошириш учун Москвадаги Святослав Фёдоров клиникасига келганда бу ерда қилинаётган операцияларни кўриб даҳшатга тушганди. Аммо кўзига тиг теккиштиришга рози бўлган одамлар билан ўша ернинг ўзида суҳбатлашгач, фикри бутунлай ўзгарди. Ҳа, киши оддий бир инсондек яшashi учун, бахти кендик бўлмаслиги учун ҳар қандай азобга, соғлигини хавф остига қўйишга рози экан. Айниқса, кўзойнак тақишга уялагидан одамларда бу ҳол янада яққол намоён бўлади. Чунки узоқни ёмон кўриш хасталигига чалинганларга барча қатори яшаш учун учта йўл қолади: кўзойнак тақиш ёки кўзнинг шохпардасига линза қўйириш ё операцияга рози бўлиш. Шаҳло Маҳмадова 1989 йилдан бошлаб ўз кафедрасида ортирган тажрибаларини амалиётда қўллаб бошлади. Ҳамкасблари билан бирга бир қанча операцияларни муваффақиятли бажарди, улардан олинган хулосаларга таяниб илмий фаолиятини мукаммаллаштирди. Бу ютуқлари учун у аспирантлар ўртасида Ўзбекистон Республикаси Президенти стипендиясини олишга лойиқ қўрилганлардан бири бўлди. Ҳозирда ҳам Шаҳло Маҳмадова қанчадан-қанча беморларнинг кўз нури йўлини равшанлаштираётган.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ.

Ҳибондаги бу оппоқ қор сунгисимкан?..
Миртемур Қодиров олан сурат.

Пойтахтимиз кундан-кунга ўзгача чирой кашф этмоқда. Равон кўчалар, маҳобатли бинолар, шарқона ўюмларимиз асосида бунёд этилаётган турлар жойлар, гўзал оромгоҳ-боғлар, улкан фаввора-лар нафақат ҳамюртларимиз, балки чет эллик меҳмонлар кўнглига ҳам завоқ бағишламоқда. Шаҳримизнинг бу қадар кўрк очишида диди баланд, фикри юксак, кўли гўл меҳморларимизнинг ҳиссалари катта. Шаҳар бош меъмори Маҳаммадмин Расулов билан суҳбатимиз ҳам шу ҳақда, меҳморларимиз кўлга киритаётган ютуқлар ҳамда пойтахтимизнинг бундан кейинги қиёфаси қандай бўлиши ҳусусида бўлди.

— Маҳаммадмин Олимжонович, юртимизда мустақиллик берган имкониятлар боис улкан бунёдкорлик ишлари амалга оширилмоқда. Албатта, бу нисда меҳморларнинг ҳам муносиб улуси бор.

— Албатта, мустақиллик меҳморларимиз олдига кенг уфқлар очди. Улар бутун санъатларини, кучгайратларини шаҳримизни жаҳоннинг энг гўзал шаҳарларидан бирига айлантириш йўлида сарфлашга интиломоқдалар.

Ҳозирги кунда эса «Тошбошрежа». Тошкент шаҳар лойиҳалаштириш ва қайта қуриш институти, Тошкент тадқиқот институтида меҳнат қилаётган 1000 дан ортиқ лойиҳачи, муҳандис ҳамда меҳморларимиз пойтахтимизни ўзига хос руҳда қайта бунёд этиш, миллий меҳморчилигимизнинг анъаналарини давом эттириш, қадриятларимизни тиклаш йўлида бутун имкониятлардан унумли фойдаланмоқдалар. Ўтган йилда бунёд этилган Давлат мулк қўмитаси, Олий Мажлис, шаҳар ҳокимлиги бинолари, «ЖАР» спорт мажмуаси, «Юнусобод» ёпиқ турдаги теннис мажмуаси, жуда кўплаб турар жойлар, мактаб ва касалхоналар, талабга жавоб берадиган йўллар қурилиши лойиҳалари меҳморларимиз меҳнатларининг махсус десак бўлади. Бундан ташқари жуда кўплаб қурилишлар ўзига хос равишда амалга оширилди.

— Кўпчилик ҳамшаҳарларимизни пойтахтимиз марказидаги ўзгаришлар қизиқтиради. Матбуотчилар кўчасида қандай ишюотлар қад ростлаш кўзда тутилган?

— Ушбу кунларда қизгин бунёдкорлик ишлари давом этаётган Матбуотчилар кўчасида уч қаватли узун бино бунёд этилади. У учта бир хил бинодан иборат бўлиб, улар бир-бири билан

ўзаро боғланади. Бу уч қаватли бинонинг учинчи қавати мажмуани ўзаро боғлайди. Бинонинг биринчи ва иккинчи қаватида савдо рас-талари, қаҳвахона ва ресто-ранлар жойлашади, учинчи қаватдан эса турли фирма-ларнинг идоралари ўрин эгаллайди. Бу бино Мустақиллик байрами арафасида фирма ва ташкилотларга фойдаланишга топширилади.

«Сайилгоҳ» эса мутлақо ўзгача қўрилиш ва кўркак эга бўлади. «Сайилгоҳ»да халқ сайиллари ўтказиш учун барча шароитлар муҳайё этилган катта миллий бог барпо этиш кўзда тутилган. Бу ерда миллий руҳдаги 2 та қаҳвахона қад ростлайди, меҳнат қилаётган 1000 дан ортиқ лойиҳачи, муҳандис ҳамда меҳморларимиз пойтахтимизни ўзига хос руҳда қайта бунёд этиш, миллий меҳморчилигимизнинг анъаналарини давом эттириш, қадриятларимизни тиклаш йўлида бутун имкониятлардан унумли фойдаланмоқдалар. Ўтган йилда бунёд этилган Давлат мулк қўмитаси, Олий Мажлис, шаҳар ҳокимлиги бинолари, «ЖАР» спорт мажмуаси, «Юнусобод» ёпиқ турдаги теннис мажмуаси, жуда кўплаб турар жойлар, мактаб ва касалхоналар, талабга жавоб берадиган йўллар қурилиши лойиҳалари меҳморларимиз меҳнатларининг махсус десак бўлади. Бундан ташқари жуда кўплаб қурилишлар ўзига хос равишда амалга оширилди.

— Кўпчилик ҳамшаҳарларимизни пойтахтимиз марказидаги ўзгаришлар қизиқтиради. Матбуотчилар кўчасида қандай ишюотлар қад ростлаш кўзда тутилган?

— Ушбу кунларда қизгин бунёдкорлик ишлари давом этаётган Матбуотчилар кўчасида уч қаватли узун бино бунёд этилади. У учта бир хил бинодан иборат бўлиб, улар бир-бири билан

Яқин вақтларгача геологлар орасида олмос фақат заминнинг плат-форма қисмида кимберлит тоғ жинсларида учрайди, деган фикр юра-ди. Бурмаланган ўлкаларда эса олмоснинг учраши тўғрисида гап ҳам бўлиши мумкин эмасди. Лекин собиқ Иттифокнинг айрим ҳудудларида геосинклинал қурилмалардаги мангит жинслари таркибида олмос топи-лиши мазкур муаммони ечишга янгича ёндашиш имкониятини туг-дирди. Аммо олмосдор жинсларни қайта ишлаш, саралаш технологияси ва тажрибаламиз базасини яратиш зарурлиги кўн тартибига чиқди. Ҳозирда кимберлитлар учун қўлланилаётган технологик жараёнларни кимберлит бўлмаган олмосли жинсларга қўллаш мумкин бўлмай қолди. Демак, махсус технологик услуб ишлаб чиқиш замон талаби даражаси-га кўтарилди.

Ўзбекистонда туб жинслар тар-кибида олмос кидириш ишлари 1985 йилда бошланди. Кенг ми-қёсда кидирув-тадқиқот ишлари-ни бошлашга Чотқол — Қурама ҳудудига геолог Р. Юсупов то-монидан олмоснинг топилиши туртки бўлди. 1986 йил бошида Тошкентда нокимберлит жинс-лардаги олмосни кидириб топиш мақсадида термокимё тажриба-хонаси ишга тушди. Орадан ўн йил ўтгач Ўзбекистонда кидирув экспедициялари таркибида ол-мос изловчи гуруҳлар ва махсус тажрибахоналар ташкил топа бошлади. Лекин кидирувчилар тарқоқлиги ва ҳар ким ўз йўли-дан бориши қутилган натижани бермади.

Мутахассисларга яхши маълум-ки, олмосли нокимберлит жинс-ларда таҳлил учун катта ҳажмда намуна (300-1000 килограмм) олинади. Лекин иқтисодий нуқта-и назардан бу усул ўзини оқламайди. Чунки таҳлил этилаёт-ган жинсда олмос бор ёки йўқ-лиги ҳали номаълум. Баъзи геол-оглар таҳлил учун олинган на-муналар қанчалик катта бўлса, унда олмоснинг бўлиш эҳтимоли шунчалик кўп деб ўйлайдилар.

Аммо қозғонистонлик мутахас-сислар кичик ҳажмдаги намуна-лар (75-100 килограмм) махсус

термокимё усули билан таҳлил-ни амалга оширдилар ва қутилган на-тижани кўлга киритдилар. Жаҳон-да тенги йўқ йирик, Кўкчетов ол-мос конини очиб, қазиб олишга топширдилар. Демак, катта ҳажм-

МУНОСАБАТ ЮРТИМИЗ ОЛМОСИ ЖИПОПАНАДИ

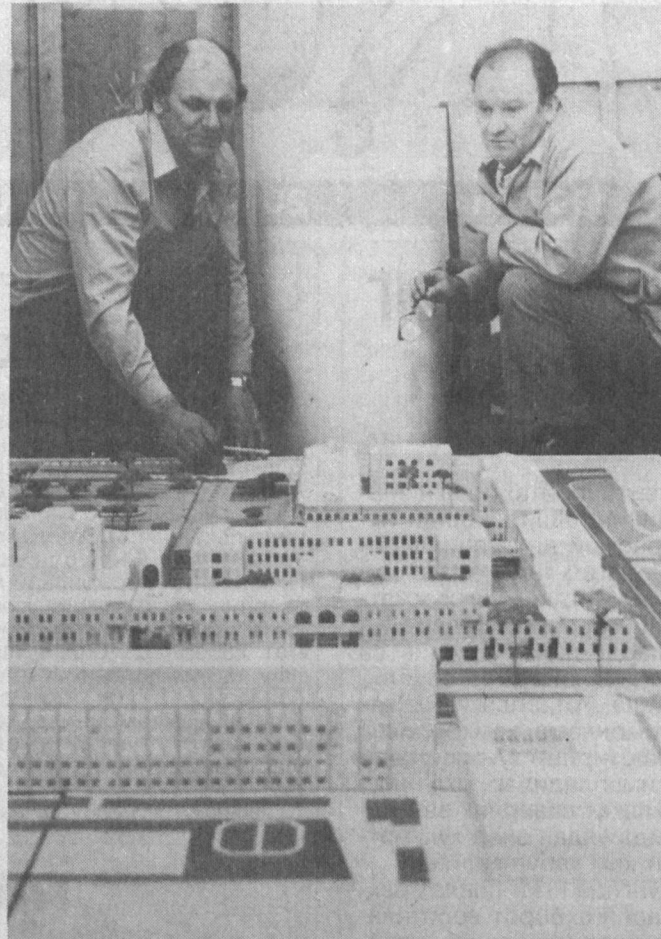
даги намуна олиш ва уни таҳлил қилиш даври ўтди. Чунки бу усул кўп харажат сарфлашни тақозо этади.

Таҳлил этилаётган жинсда ол-мос борлиги аниқланган ўша на-мунани таққослаш учун бошқа тажрибахонага худди шундай усул-да таҳлил қилиш учун юборила-ди. Ўша жинсдан олмос чиқса, у яна қайта таҳлил қилинади. Энди топилган олмос тўғмаи ёки бе-гона эканлигини аниқлаш зарур. Мазкур тажрибахонада олмосли кимберлит намуналарни таҳлил қилинган бўлса, унда тасодифий зарра қолган дейиш мумкин.

Ҳозирги кунда Ўзбекистонда ол-

Кепажакка юз тутган шаҳар

ЗАМОНАВИЙ ВА МИЛЛИЙ РУҲДА

меҳморчилигининг илгор қу-ринишларини ўзида акс эт-тирганини туфайли лойиҳа-га биноан сақлаб қолинади. Тошкент Давлат юридик институти биноси ёнига эса қўшимча бинолар қуриш лойиҳалаштирилган. Собиқ «Истиклол» бекати ўрнига расмлар галереяси жойлаша-ди, бу ерда дам олувчилар расмоларнинг турли хил кўргазма расмларидан маънавий озуқа оладилар,

ҳаттоки ўз портретларини чиздиришлари ҳам мумкин бўлади ёки бу ерга жойла-шадиган қаҳвахонада ўтириб дам олиб, расмоларнинг ижодини кузатишга бўлади. Овқатланиш мажмуаси ёни-да эса иккита сунъий кўлга ҳам барпо этилади. Хуллас бу жой ҳақиқий сайилгоҳ — оромгоҳ бог бўлади. Бу Темирийлар тарихи давлат музейи орқасидаги бог би-лан уйғунлашиб кетади. Ху-

лоса қилиб айтганда, шаҳар маркази кўриб кўз қувнайди-ган, байрамларда мириқиб ҳордиқ чиқарадиган ҳақиқий дам олиш масканига айла-нади.

— Жорий йилда шахри-миз қиёфасида яна қандай ўзгаришлар рўй беради?

— Ҳиммати баланд қурув-чиларимиз улкан бунёдкор-лик ишларини давом этти-ришмоқда. Бу, албатта, биз-нинг ҳам меҳнатларимиз са-марасидир. 1998 йилда кон-серваториянинг янги бино-си санъат аҳлини қувонтир-са, Ўзбекистон Миллий бо-гининг кенгайиши, у ерда мутафаккир номидаги кутуб-хонанинг қурилиши, кўл бу-нёд этилиши, боғнинг Байналмилал кўчасига қа-раб ободонлаштирилиши шаҳримиз чиройига янада фойз бағишлайди. Бу ерда яхлит миллий бог барпо эти-либ, у 127 гектарга кенгай-ди. У ерда қолган эски уй-лар бузилиб, бог Бўржаргача, қўзилади. Бог чинакамини дам олиш масканига айла-нади.

Шунингдек, шаҳримизни-нг Сирғали туманида ўтган йилда бог ҳамда кўл бунёд этилган бўлса, бу ил ста-дион қурилиши режаланган. Кўчалар ободлигига алоҳида эътибор қаратиш билан бир-га, уларнинг икки тарафига шарқона, халқимиз талабига жавоб берадиган, иқлимий шароитларимизга мос турар жой бинолари қурилишини режалаганмиз. Осмонўпар бинолар бизнинг шароити-мизга унчалик тўғри келмас-лигини, халқимиз дидига мос эмаслигини ҳисобга олиб 4 ва 5 қаватли уйлар Қораташ мавзеси, Асадулла Хўжаев, Қорасарой, Сағбон, Форобий кўчаларида қад ростлаб, Оила йилида минг-лаб хонадон эгаларини хуш-

нуд этади. Халра майдони-даги савдо расталари, 7 қа-ватли турар жой биноси миллий меҳморчилигимиз анъаналари асосида бунёд этилади. «Цирк» биноси за-мон талаблари асосида таъмирланади. «Аппомиш» спорт саройи таъмирланиб, кўп тармоқли заллар қўши-лади.

— Охиригавол: меҳмор-чилида хорижлик ҳамкор-лар билан ишлашга қандай қарайсиз?

— Жуда яхши. Лекин у шундай бўлмоғи керакки, миллий меҳморчилик анъа-наларидан воз кечмаган ҳолда уни Европа даража-сига яқинлаштириш, яхши тажрибалар билан бойитиш лозим. Меҳморларимиз Америка, Франция, Герма-ния, Югославия, Туркия ва бошқа кўплаб давлатларни-нг мутахассислари билан ҳамкорлик қилишмоқда. Менинг ўзим чет эл меҳморларининг эришаёт-ган ютуқларини ўрганиш учун жуда кўплаб давлатлар-да бўлдим, мутахассислари-миз у ерларда малака оши-ришди.

Айниқса, жаҳон андоза-лари даражасидаги меҳмон-хоналар қуриш борасида Туркиянинг «Айсель», Франциянинг «Бунг» фир-малари билан ҳамкорлиги-миз ижобий самаралар бер-моқда. Шаҳримизнинг На-воий ҳамда Амир Темур кў-чалари кесинган жойда Франциянинг «Бунг» фир-маси томонидан қурилаёт-ган 16 қаватли меҳмонхона-фиқримизнинг яққол дали-лидир. Шунингдек, Навоий кўчасида халқаро савдо мар-казлари ҳамда «ДЭУ» мар-кази қад ростлаб, шаҳри-мизга ажиб тароват бахш этади.

Хуллас, лойиҳаларимизда замонавийлик билан бир пайтда пойтахтимизнинг жаҳон шаҳарлари ичида ўзига хос қўрилишга, чи-ройга эга бўлишига албатта эътибор қаратамиз.

Давлатимиз пойтахтида ҳамиша Тошкент руҳи уфу-риб туриши кераклигини унутмаймиз.

Суҳбатдош
Шарифа ИЛЁСОВА,
СУРАТЛАРДА: Матбуот-чилар кўчасидаги лойиҳани Тошкент шаҳар лойиҳалаш-тириш ва қайта қуриш ин-ститутининг меъмори Вик-тор Бреусенко (чапда) ярат-ган, чизмани уста Анатолий Кобзев ясаган; Матбуотчи-лар кўчасида қуриладиган уч қаватли бино ва унинг орқа томонидаги иморатлар.

Рустам Шарипов
олган суратлар.

моснинг кристаллари ва заррала-ри топилган жойлар жуда кўп. Аммо заргарлик талабларига жа-воб бермайди. Яна улар тасо-дифий ёки бегона бўлиши мум-кин. Бундан қатъи назар бу қан-дай олмос, тўғмаи ёки бегона-ми, тасодифийми деган саволга жавоб топиш керак. Олмос то-пилмаларнинг ҳақиқий кон экан-лиги турли услублар воситасида аниқланади. Тоғли ўлкалардаги нокимберлит жинсларда олмос кидириш ишларида геологлар асосланадиган конун-қоида ва тажрибага суянишади.

Биз Ўзбекистонда олмос саноа-тини яратиш ниятида эканмиз, йиғилган кўп йиллик тажрибадан фойдаланишни унутмаслигимиз керак. Чунки нокимберлит жинс-лар ёрдамида олмоснинг йирик конларини очишга эришилган. Да-стлаб кичик ҳажмли намуналарни термокимё услубида таҳлил қи-линди. Зеро, мазкур услуб азал-дан самарадорлиги билан диқ-қатга сазовордир. Шу тартибда кидирув ишларини ўтказган Рос-сия геологлари бундан ўн йил-лар илгари Архангельск вилояти-да олмоснинг нокимберлит жи-нслардаги конини очдилар. Йил сайин олмос қазиб олиш суръа-ти бу ерда ортиб борди. 1997 йилда шу қондан қазиб олинаёт-ган соф олмос миқдори бир мил-лион қаратга етди. Ишонч билан айтиш мумкинки, яқин келажада республикамизда олмос саноа-тини бунёд этиш имкониятига эга бўлаемиз. Сунъий олмос этиши-риш масаласи бундан мустафо.

Шокир МҲМИНОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Геология ва минерал ресурслар
давлат қўмитасига қарашли
минерал ресурслар институти-
ниг ноаънавий хом ашё турлари
тажрибахонаси мудири.

Ўзбекистон Республи-каси енгил саноат молла-ри ишлаб чиқарадиган давлат уюшмасига қараш-ли «Пойабзалчи» очиқ тур-даги хиссадорлик жағия-тида кейинги йилларда корхонанинг ишлаб чиқа-риш ҳажми кескин дара-жада сусайиб, махсулот сифати пасайиб кетди. Албатта, бозор иқтисо-дий ҳолатида бундай ҳо-лат билан келишиб бўл-майди. Хўш шундай экан, «Пойабзалчи»да ушбу ин-қироздан чиқиш, замон

Пўлма
«МАБЛУМОТЛАРНИ
БЕРА
ОПМАЙМАН...»

талабига мос махсулот тайёрлаш юзасидан қан-дай тадбирлар белгила-ниб, янги режалар тузил-моқда? Мана шу саволга жавоб топиш мақсадида яқинда корхонада бўлди.

Жамият бошқаруви раиси Абдулазиз Ҳафизов бизни энаси қотиб, ис-тамайгина кутиб олди. Су-зимизни тинглар-тингла-мас пешонаси тиришди.

— Сизга ҳозирча ҳеч қандай маълумот берол-майман.
— Сабаб?
— Мен ҳали янгиман.
— Ундай бўлса бош му-ҳандис ёки уринбосарин-гизга учрашганимиз маъқулдир.
— Йўқ, керакмас...
— Корхонага ишга кел-ганингизга бир ой бўлиб-ди. Ҳеч бўлмаса шу вақт ичида ўйлаган режаларин-

гиз билан ўртоқлашар-сиз?

— Йўқ, бунга ҳали эр-та. Кези келганда ўзим сизни чақиртмаман.

Ғафимиз шу тариха да-вом этаверди. Қанча вақ-тимизни ўтказиб корхона-га келганимиз ва бу ер-дан бирор янглик олол-май орқага қайтаётгани-мизга ачиндик. Ҳатто раисга Ўзбекистон Рес-публикаси Олий Мажлиси сессиясида қабул қилин-ган «Ахборот олиш кафо-латлари ва эркинлиги тўғ-рисида»ги Қонуннинг баъ-зи бандларини эслатиб утишимизга ҳам тўғри келди. Бироқ бу уриниши-миз ҳам эзо кетди.

— Корхонанинг ҳозир-ги ҳолатида сизга керак-ли далил ва рақамларни бера олмаيمان, — деди у қатъий оҳангда.
«Пойабзалчи»нинг бу-гунги ночор аҳволи кўп-чиликка маълум. Шундай экан, тўғри гапни аши-ришга ҳожат бормикан? Ахир қанчонгача ҳақиқатни хас-пўшлашга уриниб, уни ошқора, баралла айтиш-дан ийманиб тураемиз. Бундай эски қолипдаги иш услубидан қачон куту-ламиз? Корхонанинг ҳо-зирги даражага тушиб қо-лишига ҳам кўпроқ мана шу иллат сабаб бўлмади-ми экан?

Корхонадан қайтар экан-миз, Президентимизнинг «Энди эскича ишлашга ин-тилиш, эски қолипларни ас-раш, кечяги кун билан илаш умидларидан воз ке-чайлик... Янгиликча, янгича тафаккурга йўл очиб бе-райлик», деган сўзларини эсладик. Бу лўнда ва ҳаё-тий галдан қандай хулоса чиқариш ҳар кимнинг виж-донига ҳавола.

Маҳмуд
КОМИЛЖОНОВ.

Оқшом чўқди. Кимнингдир елка-сидан тоғ ағдарилди: ниҳоят ором олади, тин олади. Кимнингдир эса меҳнат палласи бошланади.

Юлдузлар чарақлаган оқшомда кимдир эса ўз тақдирини ўйлайди, қисмати та-розига солади. Эртанги отажақ тонг қан-дай бўларкин? Қандай одам бўлиб кутиб оларкин бу тонгни? Оиласига шунча йил яшаб ташвишдан ўзга нима берди? Ахир у ҳам бошқаларга ўхшаш инсон-ку? Эрта-га фарзандлари нима бўлади? Уни қандай «кароматлар» билан «сийлайди»?

Оқшом... Минглаб, миллионлаб одам-ларга миллионлаб хилма-хил тақдирлар келтирадиган оддий оқшом.

Оқшом... кўкда сузадир ҳилол,
Епар тўп-тўп юлдуз чамани.
Ўз қомига тортади ҳаёл,
Вужудини чулғайди манн.
Оҳ бу оқшом қайси бекорнинг,
Ўзламоқда жони бу нафас?!
Тушларида қайси меҳмоннинг
Равоқлари чиқармоқда сас?!
Оҳ бу оқшом, пайти бир ўғил,
Онасиға ўтказди ҳадим.
Қайси шоир, ошuftа кўнгли.
Қасидасини ёрға атади...
Оқшом кўкда сузадир ҳилол,
Епар тўп-тўп юлдуз чамани.
Ўз қомига тортади ҳаёл,
Вужудини чулғайди манн.
Улар бари одамку одам,
Улар бари қондошу жондан?!
Умримизга уларку ҳамдам,
Ўйладингми, азиз Ватандош?!

Шу оқшомлардан бирда бир йигит (исми шарифини айтмайлик) тонггача уйғоқ ўтирди. Саҳар ювинди, таранди. Ян-ги кийимлар кийди. Сафар халтасини кў-тариб, дастурхон атрофида ўтирган ота-онани олдиға келиб, кўл қовуштирди.

— Ҳа, — деди отаси энсаси қотиб, у ўғлининг бундай қилиқларини кўп кўр-

ганди, — бу нимаси яна? Яна қанақа ҳунар кўрсатмоқчисан?!

— Оқ фотиҳа беринг, — деди ўғил, — энди ўқиб-ўрганмасам, бир йўлни танлама-сам бўлмайди.

— Буни қара-я! — деди отанинг зардаси қайнаб, — умрнинг ўттиз йилини соғуриб бўлдинг. Худди кепакдек соғурилди—кетди. Буёғига нима бўлардинг?!

Муқаддас кеча!

У қачон келади? Одатда инсон ўз тақдир юлдузини кўрар экан шу кечада! Демак, чиндан ҳам муқаддас эканда!

Тарихда шундай улуг кечалардан бирини Мирзо Бобур ҳам кўрган эканлар. Мирзо Бобур Самарқанд, Андижондан айрилиб юр-ган кезлари дўстлари деб юрган мунофиқ-лар уни тутиб, Аҳмад Танбалга топширмоқ-

Ҳар бир инсоннинг ҳаётида юлдузли онла-ри бўлади. Шу юлдузли онлар қачон келади? Бировга эрта, бировга кеч, лекин албатта на-сиб этади. Тарихдан бунга мисоллар кўп.

Ўзбекистон деб аталган юрт бундан ол-ти йил аввал муқаддас кечага мушарраф бўлди. Биринчи сентябрь тонги унга озод-лик, ҳурлик қўшинининг нурларини ҳаёта эт-ди. Унинг бағридаги минглаб онларлар шу нурлардан баҳраманд бўлиб яшамокдалар.

Муқаддас кеча!

У қачон келади! Одатда инсон ўз тақ-дир юлдузини кўрар экан шу кечада! Де-мак муқаддас экан—да бу кеча!

Ҳар бир инсон ўзининг муқаддас кеча-сини кўрсин дегим келади. Тезроқ келсин дегим келади ўша муқаддас кеча!

**Не-не сирлар ҳали туғунча,
Ақл қосир қолур бугунча,
Ўзарсин онг деган тушунча
Тезроқ келсин, муқаддас кеча!
Тош юраклар сув бўлиб оқсин,
Адирабларга чечаклар тақсин,
Қабоҳатин соғуриш, ёқсин,
Тезроқ келсин, муқаддас кеча!
Билсин барча истиқлол нима,
Хуралик берган истиқбол нима
Элим деган бахт, иқбол нима,
Тезроқ келсин, муқаддас кеча!
Раҳм суви тоғисини золим,
Бойлар сўрсин йўқсунинг ҳолин,
Бобурларин асрасин Валий
Тезроқ келсин, муқаддас кеча!
Тонгинг бўласин ёрқин, нурафшон,
Ўзгини топсин ҳар замон —
Юртимизда ҳар битта ўғлон,
Тезроқ келсин, муқаддас кеча!
Ўзгини тоғисини маҳал,
Меҳнат, илмга отилсин жадал,
Юзи югур янасини я-я-я,
Тезроқ келсин, муқаддас кеча!
Умр бўлмасин асти худойи,
Бир лаҳзаси ўтмасин зоғ.
Ҳар битта қалб бўласин фидойи,
Тезроқ келсин, муқаддас кеча!**

Темур УБАЙДУЛЛО.

ТАҚДИР ЮЛДУЗИ

— Йўқ, — деди ўғил оғир тин олиб, — оқ фотиҳа беринг, отажон! Қилган ҳамма қил-мишларимга тавба қилдим, ота!

— Оқ фотиҳа бера қолинг, отаси, — она-нинг юраги орзиқиб кетди: «Наҳотки кеча кўрган туши ўнгидан келса!»

Она кечаси туш кўрди. Тушида бир нечта уламолар оқ от етаклаб келиб, ўғлини мин-дириб олиб кетишди. Она бечора зор қақ-шаб: «Қаёққа олиб кетаяпсизлар?» деса ўғ-ли: «Ойи, ҳавотир олмагн, оқ туяга миниб қайтаман» дермиш.

Ота қўлини очди: — Агар чиндан ҳам илмга бел боғлаган бўлсанг, Ҳазир йўлдошинг бўлсин, Аллоҳ-нинг ўзи қўлласин сени!

Ўғли кетди, ота-онанинг тинчини олиб, оиланинг ёлғиз устуни бўлган ўғил кетди. Уни нималар қутяптикин? Нималарга дуч келар экан? У қайтгунча ота-она борми-йўқ-ми?

Беш йил деганда ўғил институтни туга-тиб қайтди. Сулувгина, лекин ўтириб қол-ган қизга уйланди. Энди унинг кўзлари оламга тийрак боқар, гаплашган одам бир олам маъно оларди...

— Ўша кеча қўтлуг кеча экан, муқаддас кеча экан, — дерди онаизор, — илоҳим, шундай кечани барчага ота этсин!

чи бўладилар. Бобур тамоман ҳаётдан илин-жини узди. Ҳатто ўзини ўзи ўлдирмоққа ҳам чоғланади. Бобур бунини шундоқ рақам қилади: «Ўзумни ўлугма қарор бердим. Ўшал боғда бир сув оқиб келадур эди, вузу қил-дим, икки рақат намоз ўқудим, бошимни муножотқа қўюб, тилак тилайдур эдимким, кўзим уйқуга борибдур. Кўрадурманким Хо-жа Яъқуб — Хожа Яҳёнинг ўғли, ҳазрати Хожа Убайдуллоҳнинг набиралари рўба-рўйимга кўп жамоати аблоксувор билан кел-дилар. Дедиларким: «Ҳам емангиз, Хожа Аҳ-рор мени сизга йибордилар. Алқисса, то Бобурнинг ҳали дўстлари уни тутиб Аҳмад Танбалга етказгунча боғ деворидан ошиб, унинг содик навқари Қўтлуг Муҳаммад Бар-лос ва Бобо Парғайилар ўн беш-йигирма чоғлик аскар билан кириб келадилар. Маъ-лум бўлишича Қўтлуг Муҳаммад ҳам туш кўрган. Тушида Хожа Аҳрор Валий ҳазрат-лари келиб: «Бобур Кардон деган кентда-дур, бориб уни олиб келингким, подшоҳ-лик маснади онга тааллуқ бўлибдур» деган.

Шундан сўнг Бобур Мирзо Афғонистон, сўнгра Хиндистонга шоҳ бўлганини таъкид-лаш ортиқча бўлади. Ўша кеча, Хожа Аҳ-рор Валий подшоҳликни башорат қилган кеча Бобур ҳаётида бурилиш нуқтаси бўл-ганини таъкидлашасам ҳам барча тушунади.

Назм

РОҲИ РАВОН ИСТИҚЛОЛ

Ватандошим четга донни сотмангиз,
Халқнинг ризқи-рузи нонни сотмангиз,
Бойлик дея ширин жонни сотмангиз,
Ем ўришда хас-хазонни сотмангиз,
Тижорат деб бор имконни сотмангиз,
Ҳадис ўқинг, пок иймонни сотмангиз.
Тижоратнинг чегараси чеки бор,
Сотаверманг пул экан деб неки бор,
Кўрқинг, сиздан халқнинг бироз кеки бор,
Билиб қўйинг, ўзбекининг ўз беки бор,
Бўлас қилча ҳам виждонни сотмангиз.
Ҳадис ўқинг, пок иймонни сотмангиз.
Уй олдингиз бозорчага айланди,
Кимдир сизга ҳомий бўлиб сайланди,
Тафтиш келса бир амаллаб «мойланди»
Ҳуқуқингиз мустаҳкамроқ жойланди,
Танич бор деб ҳонумонни сотмангиз,
Ҳадис ўқинг, пок иймонни сотмангиз.
Сизга очди йўлу имкон истиқлол,
Тўсиқларни қилди яксон истиқлол,
Ҳажжа тортди роҳи равон истиқлол,
Олди эҳсон бизга Курбон истиқлол,
Нуриддинжон дер Қуръонни сотмангиз,
Ҳадис ўқинг, пок иймонни сотмангиз.

КИМ СЕВМАЙДИ ШУНДАЙ ВАТАНИ!

Баҳорларин наққошлиги чин,
Анҳорлари куйлар, олмас тин,
Жаннатлиги ёлгон эмас, чин
Ким севмайди шундай Ватани!
Самосида рангин камалар,
Хур қизлари парю малак,
Фаровонлик ҳар дилда тилак,
Ким севмайди шундай Ватани!
Меҳриғи унар бағрида
Бахт осуда тунар бағрида,
Ой қолмоққа қўнар бағрида,
Ким севмайди шундай Ватани!
Балоғатга тўлар кун сайин,
Камолотга етмоғи тайин,
Мадад сўрмас, демас нетайин,
Ким севмайди шундай Ватани!
Қадр десанг энг қадр баланд,
Дўстларига бермас асло панд
Ҳаёллари тинчлик билан банд.
Ким севмайди шундай Ватани!
Баҳорларин наққошлиги чин,
Анҳорлари куйлар, олмас тин,
Куйлар ёниб, куйлар Нуриддин,
Ким севмайди шундай Ватани!

ОҲАНГЛАР ТОШ ҚОТИБ...

(Халқ йўлида)

Ҳайқирган дарёлар тоши бўлсам-ей,
Сув суриб кетолмас роши бўлсам-ей,

Лабида ҳаёллар сурган ошқининг,
Умидин доғси, доши бўлсам-ей.

Чағалай тўш урса сурнинг юзига,
Еш томса бесамар Орол тузига,

Хуш ёқмас қўшиқлар куйласа шамол,
Тириклик саниқиб боқар ўзига.

Баҳормас, қизларга гуллар тутмаса,
Баҳормас мажнунтола сирлар ютмаса,

Булутлар тахтини тарк этмас кўёш
Нигитлар ёрини зор-зор қутмаса.

Булбули хушхона боғларинг қайда,
Шарқироқ сойлари тоғларинг қайда?
Шўхлар сизга қалблар қайдасиз,
Оҳанглар тош қотиб қолмасин пайда?!
Шукронам шёғрлар қадрига сингай,
Дурмаржон терлар қадрига сингай,
Қўшиқлар парвозда қолар Нуриддин,
Умрим ҳам бир кун ер қадрига сингай.

Нуриддин АМИНЖОН.

Ҳамшаҳарларимиз

ЯХШИЛИК ЯХШИ АМАЛ

Шайхонтоҳур туманида Гу-ломназир Абдураҳмонов яхши билишади. У киши узок йиллар давомида маҳаллий ҳокимият идораларида самарали меҳнат қилганлар.

— Ҳеч ёдимдан чиқмайди, — эс-лайди Гуломназир ака. — Машғум Тошкент зилзиласи рўй берган вақт-да ҳозирги Шайхонтоҳур туман иж-роия қўмитаси раиси лавозимда иш-лар эдим. Бир кун Маждид ота исмли киши қабулimgа шахсий иморат қу-риш учун ер ажратиб беришни сўраб ариза билан кириб келдилар. У ки-шининг илтимоси қондирилди. Ора-дан 3—7 йил ўтгач ўша киши қўлла-рида халтача билан яна кириб кел-дилар-да: «Ўғлим, бу сизга, татиб кўр-масангиз бўлмайди», — дедилар. Но-қулай аҳволда халтачани очдим. Бит-тадан олма, нок, шафтоли. Мевалар-га қараб кўзим қувнади. Шунда Ма-ждид ота: «Ажратиб берган ерингизни боғ қилаётган вақтда биринчи ҳосил-ни Гуломназирга олиб бораман», деб ният қилган эдим, дедилар. Кейин «Яхшилик амалингиз доимо сизга ҳамроҳ бўлсин», деб дуо ўқиб чиқиб кетдилар.

Кейинчалик бу киши чиройли бир насихатнома тарзида шеър ҳам ёзиб-дилар. Унда қуйидагича мисралар ҳам бор эди:

Болалигим — पोшоллигим.

Рустам Шарипов олган сурат.

Яхшилик айланг жаҳонда,
қолмайин армонда оиз,
Чунки фойиш дунёда бир неча
кун меҳмондаимиз.
Яхшилик яхши амал,
айланг заҳира дўстлар,
Яхши ном қолса
жаҳонда роҳату бўстондасиз.

Ўша вақтда яратилган бу шеърни Шоолим ва Шоакбар Шожалиловлар қўшиқ қилиб ижро этишган. Қўшиқ-ни эшитганимда ўша кунлар кўз ўн-гимдан ўтади.

Хотиралар ҳақида гапирадиган бўл-сам, айниқса зилзиладан сўнг одам-лар уй-жойи бузилиб бошпанасиз қо-либ, ҳаловати бузилган жуда оғир ва-қт ёлга тушади. Шайхонтоҳур Тош-кентнинг маркази бўлган, табиий офат туманга айниқса катта зарар кел-тирган эди. Халқимиз бир ёқдан бош чиқариб «Марказ — 13, 14, 15», «Қо-рақамиш» даҳаларини бунёд қилди-лар.

Мен ҳар бир иш кунимни бошлаш олдида отам дуосини эслардим. Хо-бор эди:

ир эса болаларимга шундай дуо қила-ман: «Болам, моддий ёрдам бера ол-майман. Лекин деганим ростгўй бўл-гин, ҳалол бўлгин, бировнинг ҳақиға хиёнат қилмагин». Иш фаолиятимни-нг оғир дамларида устозларим Шам-сиддин ака Исмолов, Толиб ака Со-диқовлар кўп ёрдам қилишган. Бирга иш-лаган дўстларим эса ҳозир ҳам бир-би-римиздан ёрдамимизни аямаймиз. Улар Саидмурод Султонов, Собир Саидка-римов, Тожибек Юсупов, Акмал А-ромовлардир. Ҳаётда ўз ўрнимизни то-пиб, қариллик гаштини сурсак ҳам, дў-стлар билан учрашишни, одамларга ях-шилик қилишни қанда қилмаймиз...

Гуломназир ака — пиру-бадавлат ин-сон. Турмуш ўртоқлари Насибхон ая билан бир ёстиққа бош қўйганларига ярим аср бўлди, турт қиз, икки ўғилни тарбиялаб вояга етказдилар. Ун саккиз набиралари бор.

Гулозода МАМБЕТОВА.

СУРАТДА: Гуломназир ака ва Наси-бахон ая оила аъзолари даврасида.

Рашид Галиев олган сурат.

Биз ва жаҳон

ЖАМИЯТ ИШ БОШЛАДИ

Жаҳон ҳамжамиятида ўз мавқеини тобора мустаҳкамлаб бораётган Ўзбе-кистон билан ҳамкорлик ришталарини ўрнатган мамлакатлар сони кундан кун-га ортиб бормоқда.

Бугунги кунда республикаимиз ва дунёнинг тур-ли давлатлари ўртасида бир нечта дўстлик жа-миятлари тузилган бўлиб улар муваффақиятли фаолият кўрсатяптилар. Эндиликда уларнинг со-ни яна биттага ортди. Юртимизда Ўзбекистон — Болгария дўстлик жамияти ўз ишини бошла-ди. Шу муносабат билан бўлиб ўтган Ўзбекис-тон — Болгария дўстлик жамиятининг таъсис мажлисида жамиятнинг бошқарув органлари сайланиб, унинг низоми қабул қилинди.

Мажлисида икки давлат ўртасида барча соҳа-ларда ҳамкорлик муносабатларини янги поғонага кўтариш масалалари ҳусусида фикр алмашинди.

Гузэл ХОЛИҚОВА.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРAT ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Тупроқшунослик ва агрохимё институтини бўлимлари бўйича қуйидаги лавозимларга танлов эълон қилади:

Тупроқ генезияси, жуғрофияси ва маъданшунослиги бўлими

Илмий ходим — 1

Кичик илмий ходим — 1

Шўр тупроқ генезияси ва мелиорация бўлими

Кичик илмий ходим — 1

Тупроқ биоэкологияси ва муҳофазаси бўлими

Бўлим мудири — 1

Катта илмий ходим — 3

Кичик илмий ходим — 2

Тупроқ унумдорлигини бошқариш, ба-холош ва эрозия бўлими

Бўлим мудири — 1

Етакчи илмий ходим — 1

Катта илмий ходим — 6

Илмий ходим — 2

Кичик илмий ходим — 1

Агрохимё ва кимё бўлими

Етакчи илмий ходим — 1

Катта илмий ходим — 4

Кичик илмий ходим — 6

Таҳлил маркази

Кичик илмий ходим — 6

Танлов муддати — эълон қилинган кундан бошлаб 20 кун.

Бўлим мудири, етакчи ва катта илмий хо-дим лавозимларига фақат фан доктори ёки номзоди даражасига эга бўлган шахслар тан-ловда иштирок этишлари мумкин.

Манзил: Тошкент, Собир Раҳимов туман-ни, Қамарнисо кўчаси, 3-уй.

**ТАНЛОВ КОМИССИЯСИ,
ТЕЛЕФОН 46-09-50.**

ДИҚҚАТ!

27, 28 февраль кунлари соат 17.30

да Ҳамза номидаги ўзбек Давлат

академик драма театрининг

Эркин ХУШВАҚТОВ асари

«ЧИМИЛДИҚ»

икки пардали этнографик томоша

спектакли

100-МАРТА ЎЙНАЛАДИ.

Режиссёрлар: Ўзбекистон халқ

артисти, Давлат мукофотининг

соҳиби Турғун АЗИЗОВ.

Маннон Уйғур номидаги Тошкент

Давлат санъат институтининг катта

ўқитувчиси Мунаввара

АБДУЛЛАЕВА.

Жамоа бўлиб кўриш учун

буюртмалар қабул қилинади.

Касса соат 12.00 дан очиқ.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Сизнинг рекламаларингизни, ҳусусий эълонлар ва ҳусусий бизнес бўйича эълонларни, шунингдек таъзияларни, таваллуд қўнақлари, тўйлар, юбилейлар муносабати билан қўтловларни, никоҳ эълонлари ва шунга ўхшаш эълонларни ўз саҳифаларида ёрлатади. Эълонлар шанба ва якшанбадан ташқари ҳар кун соат 9.00 дан 17.30 гача қабул қилинади.

Маълумотлар учун телефони: 133-28-95.

Факс: (3712) 133-29-09.

МАНЗИЛИМИЗ: МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-ЎЙ, 2-ҚАВАТ, 204-, 208-ХОНАЛАР.

● Фойдаланувчи кўчасидаги уч хонали, уч сотихли планли уй сотилади. Тел: 97-96-19.

● 25 сотихли ер боғи билан уй сотилади. Тел: 40-68-12.

● 3х6 ҳажмдаги гараж сотилади. Тел: 46-70-25.

● Уйдаги телевизор таъмирлаб берилади. Тел: 116-06-69.

● Тел ва зарарсиз ошнинг ёни семиртишни хоҳлаганимиз? Бугунги соғлом бўлиш ҳақида ўйлаб кўраганимиз? Тел: 51-38-50.

● Фойдали оғзи ва семиртиш мумкин. Тел: 48-00-35.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг И. Мўминов номидаги Фалсафа ва ҳуқуқ институти, Тошкент Давлат юридик институти ва «ЭКОСАН» халқаро жа-мармаси қошидаги Консалтинг Марказининг «Соционика» шўба корхонасининг фаолияти

ТУГАТИЛАДИ

Давлолар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой даво-мида 162-81-11 рақамли телефон орқали қабул қили-нади.

Давлат мулк қўмитасининг Тошкент шаҳри бўйича бошқармаси жамоаси канцелярия бошлиғи Ш. Ҳакимо-вага ораси

Кутбниноа ФУЗАЙЛИТДИНОВАНИНГ вафот этгани муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

